

Κείμενο 1

Σχολική «ποδιά» – στολή: τα υπέρ και τα κατά

Το παρακάτω, συντομευμένο για τις ανάγκες της αξιολόγησης, κείμενο δημοσιεύτηκε από τη συντακτική ομάδα του διαδικτυακού περιοδικού ποικίλης ύλης athensvoice.gr στις 2/9/2018 <https://www.athensvoice.gr/life/472757>.

Η σχολική ποδιά – εκείνη η μπλε με το λευκό γιακαδάκι – καταργήθηκε στην Ελλάδα το 1982. Σήμερα βλέπουμε παιδιά με σχολική στολή μόνο όταν αυτά φοιτούν σε ιδιωτικά σχολεία και πάλι όχι σε όλα. Από το 1982 ως σήμερα οι απόψεις σχετικά με την ποδιά ή την στολή του σχολείου δίστανται. [...]

Εκείνοι που υποστηρίζουν ότι η σχολική ποδιά ή η στολή δεν έπρεπε να καταργηθεί έχουν ως βασικό τους επιχείρημα ότι η ποδιά ή στολή βάζει τέλος στις ανισότητες. Τα παιδιά να μην εκφράζονται μέσα από το ντύσιμό τους, αλλά δεν παύουν να διεκδικούν να θέλουν να φορούν τα πιο ωραία, τα πιο μοντέρνα, τα πιο ακριβά ρούχα. Κάπως έτσι, βλέπουμε στα σχολεία παιδιά με πολύ ακριβό ντύσιμο – στο οποίο οι γονείς τους προφανώς και μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά – αλλά βλέπουμε και παιδιά που αισθάνονται μειονεκτικά, επειδή δεν μπορούν να ντυθούν τόσο ακριβά. Ένα άλλο επιχείρημά τους υποστηρίζει ότι με το όμοιο ντύσιμο τα παιδιά είναι ντυμένα όπως αρμόζει στο σχολείο, ενώ δε χάνουν χρόνο να ασχοληθούν με τα ρούχα τους, εφόσον είναι πολύ συγκεκριμένο το τι θα φορέσουν κάθε πρωί.

Από την άλλη πλευρά, εκείνοι που μάχονται υπέρ της ελευθερίας των παιδιών να φορούν τα ρούχα της επιλογής τους και όχι στολή, υποστηρίζουν ότι τα παιδιά δεν πρέπει να καταπιέζονται. Το ντύσιμο είναι χαρά και τα παιδιά πρέπει να έχουν την ελευθερία της έκφρασης και μέσα από το ντύσιμό τους. [...] Πολλές φορές μέσα από το πώς θέλει να ντυθεί ένα παιδί, μπορούμε να πάρουμε σημαντικά μηνύματα για το πώς νιώθει ή πώς σκέφτεται αυτό το παιδί. Στο εξωτερικό έχει παρατηρηθεί ότι παιδιά που φορούσαν στολή στο σχολείο τους, έκαναν τατουάζ κρυφά από τους γονείς τους ή έστω στην ενηλικίωσή

τους από αντίδραση. Ακόμη, ένα παιδί που θέλει να εκφράσει τη διαφορετικότητά του, δεν έχει αυτή τη δυνατότητα, με αποτέλεσμα να καταπιέζεται. Τέλος, αρκετοί γονείς αναφέρουν ότι το κόστος της στολής είναι μερικές φορές ασύμφορο. Με δεδομένο μάλιστα ότι τα παιδιά μεγαλώνουν γρήγορα και δεν γίνεται να έχουν μία μόνο στολή, αλλά πολλές, για να τις αλλάζουν, έρχονται αντιμέτωποι με ένα κόστος που μοιάζει ασύμφορο, αφού τα ρούχα αυτά δεν μπορούν να τα φορέσουν στις εξωσχολικές τους δραστηριότητες.

Κείμενο 2

Η γυναίκα του Μαλή

Απόσπασμα από το διήγημα του Ζαχαρία Παπαντωνίου (1877 – 1940), Η γυναίκα του Μαλή, δημοσιευμένο στη συλλογή διηγημάτων του λογοτέχνη από τις Εκδόσεις της Εστίας, 1927. Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία της έκδοσης.

[...] «Η μαύρη η γυναίκα μου. Πέθανε πέρσι τέτοιον καιρό. Μα δεν ήταν σαν όλες! Ήταν γυναίκα που λες η Βάντα! Τι να στα λέω. Δεν είμαστε παντρεμένοι επτά μήνες που ο σατανάς ο αφορεσμένος τώβαλε να κάμω το φόνο και να πάρω τα βουνά. Φυγοδίκησα. Άφηνα μια γυναίκα πίσω μου, την ίδια για το σπίτι, για το χωράφι, για τα πρόβατα, για το παιδί που θάκανα σε δύο μήνες. Και τάβγαλε πέρα η άραχλη¹! Κόπηκε, που λες, χίλια κομμάτια, και το σπίτι έβγαζε καπνό, και το χωράφι καλαμπόκι, και τα πρόβατα βόσκαγαν, και το παιδί τραγουδιώτανε στην κούνια. Αυτά θα πεις; Αυτά είναι μικρά πράγματα. Το μεγάλο είναι τούτο. Τ'αποσπάσματα έμπαιναν στο σπίτι, έχυναν τ'αλεύρι, φοβέριζαν το παιδί, έκαναν κατάλυμα, βάζανε μαχαίρι στο κοτέτσι. Η γυναίκα στεκόνταν βράχος. Τώρα τους έβριζε, ύστερα τους ξεγέλαγε, τους ξανάβριζε, τους έπαιρνε με το καλό.

Μια φορά είχα κατεβεί τη νύχτα στο σπίτι μου και το πρωί με πήραν μυρωδιά οι χωροφυλάκοι. Ως που να στρίψω σε δυο τρία σπίτια, πέντε τουφεκιές από πίσω μου. Τη γλύτωσα. Οι σταυρωτήδες² από κοντά μου, αλλά του κάκου. Μ'έχασαν. Ένας χωροφύλακας σε λίγη ώρα με πετυχαίνει κοντά στη βρύση. Σηκώνει το όπλο. Η γυναίκα μου του πιάνει τα χέρια, τον κυλάει κάτω, αρχίζει το πάλεμα. Ως να παλέψει ο χωροφύλακας το θηλυκό, επήρα καιρό και χάθηκα στα πλατάνια. Έμαθα ύστερα πως η Βάντα του πήρε το όπλο, κι

¹ άραχλη: εγκαταλελειμμένη, μόνη, δυσάρεστη

² σταυρωτής: χωροφύλακας, βασανιστής

εκείνος πάει στο Στρατοδικείο. Δεκαπέντε χρόνια αυτή ήταν η ζωή μου. Η γυναίκα μου να παλέβει με τ' αποσπάσματα, να δέρνεται, να δέρνει, να της χύνουν το καλαμπόκι, κι αυτή να το μαζεύει σπυρί με σπυρί. Αυτό το θηλυκό το κοντούλικο – μια χαψιά ήτανε – μέσα σ' αυτό το χαροπάλεμα³ έσκαβε το χωράφι, βοσκούσε τα πρόβατα, αλώνιζε, κρατούσε το σπίτι, μεγάλωνε τα παιδιά μας, γιατί εφτά τάκαμεν όλα. [...]

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποια είναι τα επιχειρήματα αυτών που υποστηρίζουν ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να φορούν ποδιά στο σχολείο, σύμφωνα με τους συντάκτες του Κειμένου 1; Να τα παρουσιάσεις συνοπτικά σε 70 περίπου λέξεις.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να επισημάνεις τον τρόπο (α, β ή γ) με τον οποίο συνδέεται η δεύτερη με την τρίτη παράγραφο του Κειμένου 1; (μονάδες 2)

α. με παραγωγική συλλογιστική πορεία (από το γενικό στο ειδικό)

β. με πρόσθεση

γ. με σύγκριση-αντίθεση

Να καταγράψεις τη διαρθρωτική λέξη/φράση με την οποία επιτυγχάνεται η νοηματική σύνδεση μεταξύ των παραγράφων αυτών (μονάδες 2) και να τεκμηριώσεις τους λόγους που, κατά τη γνώμη σου, η συντακτική ομάδα του περιοδικού επέλεξε αυτόν τον τρόπο σύνδεσης των νοημάτων. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

³ χαροπάλεμα: επιθανάτια αγωνία, βιοπάλη

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

«Από την άλλη πλευρά, εκείνοι που μάχονται υπέρ της ελευθερίας των παιδιών να φορούν τα ρούχα της επιλογής τους και όχι στολή, υποστηρίζουν ότι τα παιδιά δεν πρέπει να καταπιέζονται. Το ντύσιμο είναι χαρά και τα παιδιά πρέπει να έχουν την ελευθερία της έκφρασης και μέσα από το ντύσιμό τους.» Να ξαναγράψεις το χωρίο κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε το ύφος των αρνητών της σχολικής ποδιάς να μετατραπεί από απόλυτο σε μετριοπαθές (10 μονάδες). Θεωρείς ότι το μετριοπαθές ύφος θα ήταν πιο πειστικό για τους αναγνώστες του κειμένου ή όχι; Να αιτιολογήσεις σύντομα την απάντησή σου (5 μονάδες).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Να χαρακτηρίσεις τη στάση της ηρωίδας του αποσπάσματος απέναντι στον άντρα της αξιολογώντας τις πράξεις της (μονάδες 10) σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων, στο οποίο θα καταγράψεις και τη δική σου στάση απέναντι στο πρότυπο γυναίκας που ενσαρκώνει η Βάντα (μονάδες 5).

Μονάδες 15